SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

Lausunto luonnokseen hallituksen esitys eduskunnalle laiksi energian alkuperätakuista

Suomen Biokierto ja Biokaasu ry, SBB, kiittää mahdollisuudesta antaa lausunnon. Alkuperätakuujärjestelmän käyttöönotto ja myöhemmin yhtenäisempien sisämarkkinoiden syntyminen ovat tärkeitä asioita suomalaiselle biokaasulle ja muille uusiutuville kaasuille. Järjestelmän myötä kaupankäynti tulee joustavammaksi ja helpommaksi. Alkuperätakuita hakevien toiminnanharjoittajien ja myönnettyjen alkuperätakuiden määrien arvioidaan kasvavan, sillä järjestelmä on avoin myös kaasuverkon ulkopuoliselle biokaasulle.

Tunnistamme, että alkuperätakuujärjestelmällä on vahva linkki eräisiin toisiin tärkeisiin kokonaisuuksiin, kuten verotuskäytäntöihin, jakeluvelvoitteeseen ja päästökauppaan. Näihin asioihin ei tule ratkaisua lakiesityksessä, vaan näihin asioihin on löydettävä ratkaisu kiireesti toisaalla.

KOMMENTIT LAKIESITYKSEEN

1 § Lain soveltamisala

SBB kannattaa esitystä lain soveltamisalasta. Esityksen mukaan alkuperätakuujärjestelmässä alkuperätakuita myönnettäisiin kaikelle uusiutuvan kaasun tuotannolle sekä uusiutuvan vedyn tuotannolle. Uusiutuvan kaasun alkuperätakuujärjestelmässä olisivat mukana eri kaasumuodot (nesteytetty, paineistettu, raakabiokaasu) ovatpa ne kaasuverkon piirissä tai off-grid-biokaasulaitoksissa tuotettuja.

2 § Määritelmät

Uusiutuvien kaasujen kohdalla terminologia menee usein sekaisin julkisessa keskustelussa. Selvyyden vuoksi SBB:n mielestä 2 §:ssä tulisi antaa myös seuraavat määritelmät: biokaasu, vety, biomassa, maakaasuverkko, siirtoverkko ja jakeluverkko.

SBB haluaa huomauttaa, että uusiutuvien kaasujen ja biokaasun termien lisäksi jatkossa tulee mahdollisesti esiintymään laajasti myös muita termejä kuten kestävä biokaasu, kestävä uusiutuva kaasu, luomubiokaasu ja seoskaasu. SBB pitää hyvin mahdollisena, että terminologia tulee aiheuttamaan epäselvyyksiä toimialalla. Mikäli epäselvyyksiä ilmaantuu, SBB kehottaa ryhtymään korjaustoimiin kiireellisesti, esimerkiksi arvioimalla tilanne ja ratkaisumahdollisuuksia yhteistyössä toimialan kanssa.

SUOMEN BIOKIERTO & BIOKAASU RY

3 § Energian alkuperätakuut

SBB kannattaa ehdotusta, että kaasulla ja vedyllä on omat alkuperätakuujärjestelmät.

4 § Alkuperätakuussa esitettävät tiedot

SBB kannattaa ehdotusta, että lakitasolla annetaan vain minimivaatimukset alkuperätakuissa esitettävistä tiedoista. SBB pitää tärkeänä kuitenkin sitä, että kaasun alkuperätakuisiin olisi mahdollista linkittää tarvittavat tiedot kuten maatieto, raaka-ainetieto, GHG-vähenemä, kestävyysjärjestelmä, kaasulaatu ja lämpöarvo. SBB esittää, että nämä otetaan vähintään vapaaehtoisina tietoina mukaan asetukseen.

8 § Velvollisuus varmentaa kaasun alkuperä alkuperätakuulla

SBB pitää hyvänä sitä, että 8 §:ssä säädetään myös poikkeuksista varmennusvelvoitteeseen tietyissä tilanteissa. Nyt varmentamisvelvollisuuden poikkeus koskisi kaikkia tapauksia, joissa biokaasun tuotannon ja käytön välillä on selkeä yhteys. SBB esittää, että poikkeuksien joukkoon tulisi ottaa myös tilanne, jossa biokaasu kuljetetaan sopimusperusteisella *kaasukonttikuljetuksilla* tietyltä biokaasulaitokselta tiettyyn 100 %:n biokaasun käyttökohteeseen, kuten jakeluasemalle**.** Tämä on mielestämme perusteltua hallinnollinen taakan minimoiseksi, toimijoiden tasapuolisen kohtelun takaamiseksi sekä myös riskiperusteisen harkinnan mukaista.

14 § Energiantuotantolaitoksen tuotantotavan ja sen käyttämien energialähteiden todentaminen; SEKÄ 24 §. Rekisterien ylläpitäjien palveluiden hinnoittelu ja ehdot

SBB pitää tärkeänä, että hallinnollinen taakka pidetään mahdollisimman alhaisena ja täten kannatamme kevennettyjen todentamisjärjestelyjen mahdollistamista pienille toimijoille ja muita tarkoituksia varten tehtävien laitosten todentamisten hyödyntämistä (esim. ainetase/kestävyysjärjestelmä ja päästökauppatodistus). SBB esittää, että nämä mahdollistetaan asetustasolla.

21 § Rekisterinpitäjät

SBB kannattaa esitystä, että kaasun alkuperätakuiden osalta rekisterinpitäjänä toimisi maakaasujärjestelmän järjestelmävastuuseen määrätty siirtoverkonhaltija Gasgrid Finland Oy. SBB

pitää tärkeänä, että biokaasun alkuperätakuujärjestelmän järjestelmävastaavalla on hyvä ymmärrys biokaasusektorista ja kaasuverkon ulkopuolisesta biokaasulaitoksista (ns. off-grid). SBB uskoo myös, että kaasuverkon ulkopuolisen biokaasun osuus tulee olemaan korkea myös jatkossa Suomessa. Osaaminen myös esimerkiksi kestävyyskriteereistä on mielestämme oleellista. Gasgrid Finland Oy on siirtoverkonhaltija ja kaasuverkkoon erikostunut toimija, minkä vuoksi sillä on luonnollisesti toistaiseksi rajallinen tieto off-grid-biokaasulaitosverkoston toimijoista ja heidän näkemyksistä.

22 § Rekisterin ylläpitäjän tehtävät

SBB pitää tärkeänä esitystä, että rekisterinpitäjän tulisi tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta tarvittavassa laajuudessa seurata toimialan kehitystä kansallisesti ja kansainvälisesti sekä osallistua alkuperätakuujärjestelmän kehittämiseen liittyvään eurooppalaiseen yhteistyöhön. Kaasun alkuperätakuujärjestelmää ollaan vasta kehittämässä ja käyttöönottamassa Euroopassa, minkä vuoksi on tärkeää, että Suomi seuraa ja vaikuttaa aktiivisesti.

SBB esittää, että kaasun rekisterin pitäjän tehtäväksi tulisi myös säännöllinen, vuosittaisen ja avoimen vuoropuhelun käyminen biokaasusektorin toimijoiden kanssa. Tämä vuoropuhelu varmistaisi myös riittävän tiedonvaihdon, nyt kun biokaasusektori ja uusiutuvat kaasut ovat herkässä ja nopeassa kehitysvaiheessa niin kansallisesti kuin kv-tasolla.

Toimeenpano

SBB pitää tärkeänä, että kansallinen järjestelmä otetaan pikaisesti käyttöön ja sitä parannetaan tarvittaessa myöhemmin, kun EU-tason kuviot ovat selvillä. SBB esittää, että toimeenpanossa satsataan riittävästi tiedottamiseen, missä alan järjestöjä voidaan hyödyntää. SBB:n arvion mukaan biokaasusektorin toimijat tarvitsevat lisäinfoa ja neuvontaa kaasun alkuperätakuujärjestelmän mahdollisuuksista.

JATKOKEHITYSTÄ VAATIVAT ASIAT

SBB kannattaa esitystä, että alkuperätakuuta hyödynnetään ainoastaan kaasun alkuperän ilmoittamisessa eli uusiutuvuuden osoittamisessa. SBB pitää kuitenkin erittäin tärkeänä, että alkuperätakuun yhteys biokaasun jakeluvelvoitteeseen, energiaverotukseen ja päästökauppakelpoisuuteen **tunnistetaan** ja **tehdään** pikaisesti tarvittavat toimet

toiminnanharjoittajien hallinnollisen taakan minimoimiseksi ja kaikkien osapuolien osalta tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

SBB pitää tärkeänä, että biokaasun valmisteverotus ratkaistaan vielä vuoden 2021 aikana. SBB kannattaa liikennebiokaasulle maltillista maakaasun valmisteverotason mukaista veroa, mutta sen sijaan emme kannata veron langettamista biokaasun lämmityskäytölle.

Uusiutuvien kaasujen kestävyysasiat

SBB haluaa korostaa sitä, että kestävyyskysymykset ovat hyvin tärkeitä uusiutuville kaasuille. Kokonaishiilidioksidipäästöjen minimoimisen ohella on tärkeää varmistaa, että myös muut laitoksen ympäristövaikutukset ovat hallinnassa, laitokset ovat energiatehokkaita ja laitoksen metaanipäästöt minimoidaan. Toisin kuin sähkön ja lämmön ja jäähdytyksen kohdalla RED 2 ja muut säädökset eivät nyt aseta kaasun alkuperätakuujärjestelmille minkäänlaisia kestävyysvelvoitteita. Paineet uusiutuvien kaasujen laajempien kestävyystekijöiden huomioimiseen ovat kuitenkin kasvamassa. SBB ei vastusta sitä, että EU-tasolla päätettäisiin ottaa käyttöön uusia kestävyysvelvoitteita uusiutuville kaasuille, jos niiden käyttöönotolle on osoitettavissa selkeät perusteet. SBB kehottaa Suomea olemaan pro-aktiviinen uusiutuvien kaasujen kokonaiskestävyyden edistämisessä. Oikein toteutettuna kestävyydestä voisi tulla kilpailuetu Suomessa tuotettavalle uusiutuvalle kaasulle.

Lisätiedot

Anna Virolainen-Hynnä
Toiminnanjohtaja | Executive Director
Suomen Biokierto ja Biokaasu ry | Finnish Biocycle and Biogas Association
Eteläranta 10, 00131 Helsinki, Finland
+358 400 987 805 | anna.virolainen-hynna@biokierto.fi